

Markéta Bočková

Diskuze k textu: Woodhead, Martin: Psychology and the Cultural Construction of Children Needs

Během čtení textu o konstrukci dětských potřeb se ke mně dostal jeden z melodramatických mailů, které již několik let kolují po internetu. Myslím, že hezky zapadá, do hlavní Woodheadovy teze o tom, že předpokládané potřeby dětí - „needs“ jsou z velké části odvislé od společnosti, ve které děti vyrůstají.

Gratuluji!

Nám všem , kterým je mezi 0 až 65 lety... Podle dnešních pravidel a zákazů bychom my, děti narozené v 50., 60., 70., 80. letech, neměli vůbec šanci přežít... Naše postýlky byly malované barvou, která obsahovala olovo. Neměli jsme žádné pro děti bezpečné flaštičky na medicínu. Žádné pojistky na dveře a okna, a když jsme jeli na kole/koloběžce, neměli jsme helmy. Pili jsme obyčejnou vodu z hadice a ne z lahví. Jedli jsme chleba a máslo, pili limonády s cukrem a nebyli jsme obézní, protože jsme pořád lítali někde venku. Z jedné flašky nás obvykle pilo několik , ale všichni jsme to ve zdraví přežili... Několik hodin jsme se mořili a stavěli káry ze starých nepotřebných věcí, jezdili jsme z kopce, jen abychom pak přišli na to, že jsme zapomněli na brzdu. Teprve poněkolika přistáních v pangejtu jsme ji domontovali. Brzy ráno jsme si šli ven hrát a přišli jsme domů, teprve až se venku rozsvítily lampy . Rodiče si užili pěkné nervy, ale mobily neexistovaly, takže nebylo kam volat... Neměli jsme žádné Playstation, Nintendo eller X-box - vlastně ani televizní hry, žádných 99 televizních kanálů, žádný surround-sound, počítače, chatrooms a internet. Měli jsme kamarády, byli jsme venku a vyhledali jsme si je!! Spadli jsme ze stromu, řízli se, zlomili si ruku či nohu, vyrazili si zuby, ale nikdo kvůli těm úrazům nebyl žalován. Byly to úrazy a nikdo nenesl vinu - jen my! Prali jsme se, měli jsme modřiny, ale naučili jsme se to překousnout. Našli jsme si hry s tenisákama, klackama a jedli jsme i trávu (hlavně šťovík). I když nás druzí varovali, nikdy jsme si nevypíchli oko. Posledních 50 let bylo explozí nových nápadů. My jsme měli volnost i odpovědnost - naučili jsme se chovat a poradit si... Blahopřeji!!! Pošli tento dopis každému, kdo zažil toto velké štěstí a žil jako dítě!!! I Ty jsi jedno z nich :o).

Woodhead rozlišuje čtyři významové roviny slova „needs“ – „potřeby“:

- „potřeby“ jako popis dětské psychologické přirozenosti
- „potřeby“ jako důsledek patologických následků konkrétních zkušeností z dětství
- „potřeby“ jako soud o tom, které zkušenosti z dětství jsou nejvodnější pro kulturní adaptaci
- „potřeby“ jako návod k tomu, které zkušenosti z dětství jsou nejvýše hodnoceny okolní společností

Nemám problém souhlasit s Woodheadem, který kulturní konstrukci potřeb dětí dokládá i tím, jak se společenská vize potřeb mění nejen v čase, ale v geograficky a kulturně vzdálených oblastech – např. důraz na samostatnost v Euro-Americkém prostředí a důraz na poslušnost v rodinách Asiatů.

V českém prostředí můžeme změnu obecného povědomí o potřebách dětí sledovat například v období rozvoje důrazu na ústavní výchovu dětí již od útlého věku za období komunismu. Když komunističtí vychovatelé apelovali na matky, že jen vyškolený personál se dovede o děti nejlépe postarat, byly snad všechny předchozí generace dětí ochuzeny ve svých potřebách, když je vychovávaly pouze naprosto nekvalifikované matky? Samozřejmě, že ne, jenom byly vychovávány mimo dozor státu, a právě to tehdejšímu zřízení nebylo příliš po chuti.

